

PROTOCOLUL
sesiunii a VI-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică și
integrare europeană între Republica Moldova și România

26 aprilie 2012

București

În perioada 25-26 aprilie 2012, la București, a avut loc sesiunea a VI-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică și integrare europeană între Republica Moldova și România (denumită în continuare „Comisia”).

Delegația României a fost condusă de domnul Lucian Nicolae Bode, Ministru al economiei, comerțului și mediului de afaceri, președintele Părții române în Comisie, iar cea a Republicii Moldova a fost condusă de domnul Valeriu Lazăr, Viceprim-ministru, Ministru al economiei, președintele Părții moldave în Comisie.

Sedința Comisiei a avut loc într-o atmosferă prietenoasă, de dialog deschis, colaborare reciprocă și parteneriat strategic.

Componentele celor două delegații sunt prezentate în Anexele I și II.

Ordinea de zi a lucrărilor celei de a VI-a sesiuni a Comisiei cuprinde:

I. Informarea reciprocă de către cei doi Președinți asupra situației economice din cele două state;

II. Perspectivele cooperării bilaterale între Republica Moldova și România în următoarele domenii:

1. comerț;
2. industrie, electro-energetică și gaze naturale;
3. întreprinderi mici și mijlocii;
4. agricultură, protecției resurselor acvatice vii, sanitar-veterinar și siguranța alimentelor;
5. vamal;
6. transporturi și infrastructură;
7. turism;
8. protecția mediului;
9. muncă și protecție socială;
10. dezvoltare regională și construcții;
11. statistică;
12. cercetare științifică și inovație;
13. reglementare tehnică, standardizare, metrologie, acreditare, evaluarea conformității și securității industriale;
13. protecția consumatorilor.

III. Alte aspecte ale relațiilor bilaterale

IV. Convenirea locului și perioadei de desfășurare a următoarei sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale moldo-române de colaborare economică și integrare europeană

I. Informarea reciprocă de către cei doi Președinți asupra situației economice din cele două țări

Părțile s-au informat reciproc despre situația economică actuală din Republica Moldova și România, precum și asupra măsurilor implementate în vederea depășirii consecințelor crizei economice mondiale și consolidării economiei de piață.

II. Perspectivile cooperării bilaterale între Republica Moldova și România

Având în vedere parteneriatul strategic dintre Republica Moldova și România, rezultatele primei ședințe comune a Guvernelor Republicii Moldova și României (Iași, 3 martie 2012), precum și comunitatea de limbă, istorie și cultură, părțile au convenit să consolideze relația bilaterală specială prin atingerea potențialului maxim de cooperare și întărirea celor două dimensiuni fundamentale ale parteneriatului strategic: dimensiunea economică și dimensiunea umană.

Partea română a salutat începerea negocierilor DCFTA UE-Republica Moldova și și-a exprimat disponibilitatea acordării de expertiză în domeniu.

Comisia a recomandat participarea autorităților din cele două state în vederea identificării comune a potențialelor proiecte majore de investiții de interes bilateral moldo-român sau trilateral, care ar putea fi depuse în următoarea perioadă de programare (2014 – 2020) în cadrul Programului Operațional Comun „România - Ucraina - Republica Moldova”. Părțile se vor angaja în acțiuni specifice de identificare a proiectelor prioritare la nivel național, stabilirea de contacte cu potențiali parteneri precum și participarea activă la procesul de pregătire și selecție a proiectelor gestionate de structurile comune de management ale Programului.

De asemenea se recomandă autorităților ambelor state să acorde o atenție deosebită colaborării în vederea promovării proiectelor de interes comun către țările terțe participante în cadrul Programului de Cooperare Transnațional pentru Europa de Sud-Est 2007-2013 și a Programului Operațional Comun al Bazinului Mării Negre 2007-2013 din cadrul Instrumentului European pentru Politică de Vecinătate (ENPI).

Părțile incurajează identificarea de proiecte comune în cadrul SUERD, care să vizeze dezvoltarea sustenabilă a unor localități prin promovarea parteneriatelor urban-urban, urban-rural și rural-rural orientate spre armonizarea între infrastructura, mediu, cerințele sociale și bugetele disponibile.

Părțile incurajează intensificarea cooperării în cadrul euroregiunilor Dunarea de Jos, Siret-Prut-Nistru și Prutul de Sus, precum și identificarea de modalități de cooperare între autoritățile locale și regionale din zona de graniță.

1. În domeniul comerțului

Conform datelor statistice ale părții romane, în anul 2011, nivelul comerțului bilateral a atins valoarea de 1.1130 milioane USD, din care exportul roman a fost de 786,3 milioane USD, iar importul din R.Moldova de 343,7 milioane USD. Comparativ cu anul 2010, volumul schimburilor comerciale a crescut cu 42% din care exporturile au crescut cu 28,5% iar importurile au crescut cu 86,9%.

Conform datelor statistice ale părții moldave, în anul 2011, nivelul comerțului bilateral a înregistrat valoarea de 950,7 milioane USD, din care exportul moldav a fost de 376,4 milioane USD, iar importul din România de 574,3 milioane USD. Comparativ cu anul 2010, volumul schimburilor comerciale s-a majorat cu 50,2 %, în rezultatul majorării atât a exportului (cu 40,6%), cât și a importului de mărfuri din România (cu 48,5%).

În vederea majorării volumului schimburilor comerciale, precum și în scopul promovării exportului dintre ambele țări, Partile și-au manifestat disponibilitatea pentru întreprinderea de măsuri menite să contribuie la:

1. Facilitarea schimbului și difuzării informației privind necesitățile și prioritățile investiționale ale Moldovei și României, precum și susținerii proiectelor investiționale ale antreprenorilor moldoveni și români, realizate pe teritoriul ambelor țări;

2. Intensificarea relațiilor de cooperare între Centrul Român pentru Promovarea Comerțului și Investițiilor Străine și Organizația de Promovare a Exportului din Moldova, în baza Acordului de cooperare încheiat între cele două instituții la 4 iunie 2010, în scopul dezvoltării relațiilor comerciale bilaterale.

3. Continuarea practicii de organizare sub egida Camerelor de Comerț și Industrie a României și Republicii Moldova, în baza acordurilor de colaborare încheiate, a forumurilor economice și întreprinderilor de afaceri cu participarea agenților economici din ambele țări, considerate oportune ca fiind puncte - cheie în inițierea unor schimburi comerciale și în dezvoltarea relațiilor economice bilaterale. De asemenea, în scopul colaborării în cadrul organizațiilor regionale și internaționale, unde cele două camere sunt membre (Camera de Comerț Internațională, Asociația Camerelor de Comerț și Industrie Europene – EUROCHAMBRES, Asociația Camerelor de Comerț și Industrie din Zona Marii Negre), acestea vor identifica proiecte investiționale în scopul atragerii de fonduri europene și vor sprijini IMM-urile în accesarea acestora.

4. Pentru anul 2012, Camera de Comerț și Industrie a României propune:

- derularea twinning-ului MOLDOVA GO EAST, în calitate de membră a Consorțiului East Alliance, inițiat și coordonat de EUROCHAMBRES, împreună cu alți 85 de parteneri din țări ale Comunității Europene, în colaborare cu CCI Paris (partener) și CCI Bacău (partener). Proiectul de cooperare internațională, al cărui beneficiar este CCI a Republicii Moldova, a fost aprobat de către EUROCHAMBRES spre finanțare, alături de alte 14 parteneriate (între țările UE și Armenia, Azerbaijan, Georgia, Belarus, și Ucraina) și se desfășoară în perioada februarie 2012 - ianuarie 2013;

- participarea la Forumul Investițional Internațional "Moldova-CEFTA-UE: Dialog, Comerț, Investiții", ce va avea loc la Chișinău în perioada 29 - 30 mai 2012,
- organizarea la București în luna octombrie 2012 a unui Forum de Afaceri Româno - Moldav.

2. În domeniul industriei, electro-energeticii și gazelor naturale

2.1 Industrie

Pentru dezvoltarea schimburilor comerciale și a cooperării în domeniul industrial, Părțile au convenit:

- Promovarea reciprocă de produse și servicii ale agenților economici din industrie în cadrul unor misiuni economice și targuri specializate;
- Asistența pentru armonizarea legislației moldave cu acquis-ul comunitar și implementarea noilor concepte de politica industrială (clustere inovative/poli de competitivitate), networking, spin-off-uri etc.
- Sprijinirea dezvoltării cooperării în producție, implicând și asociațiile profesionale;
- Colaborare la proiecte trans-frontaliere și trans-naționale;
- Implementarea în comun a unor programe de instruire a personalului din instituțiile publice privind elaborarea și implementarea politicii industriale
- Înființarea grupului de lucru romano-moldav în domeniul industrial pentru identificarea oportunităților de investiții și cooperare economică
- Schimbul de experiență și bune practici în domeniul politicilor de susținere a IMM-urilor cu profil industrial;
- Acordarea sprijinului tehnic în vederea atragerii agenților economici din Uniunea Europeană în calitate de investitori/rezidenți ai Parcurilor Industriale din Republica Moldova.

De asemenea, părțile au convenit să fie identificate, examinate și dezvoltate posibilitățile de colaborare în domeniul industriei de apărare (asigurării securității publice). În acest sens, va fi înființată grupa de lucru privind colaborarea în domeniu.

2.2. Electro-energetică

Domeniul energiei electrice reprezintă un punct important al dialogului guvernamental bilateral, partile urmand sa depuna, în continuare, eforturi pentru concretizarea proiectelor de interes reciproc, respectiv:

2.2.1 Linia de 400 kV Suceava - Bălți și extinderea Stației de 400/330 kV Bălți

Partile au reiterat acest obiectiv ca fiind o investiție strategică în contextul proiectului de interconectare a sistemelor electro-energetice ale Ucrainei și Republicii Moldova la sistemul ENTSO-E (Asociația Operatorilor de Transport și de Sistem în domeniul energiei electrice din Europa).

2.2.2 Linia de 110 kV Fălciu-Gotești

Comisia salută preconizata dare în exploatare a acestui obiectiv până la sfârșitul anului 2012, aceasta reprezentând un pas concret în procesul de interconectare a sistemelor energetice naționale ale Republicii Moldova și României.

2.2.3 Montarea fibrei optice, între CNTEE Transelectrica SA și Întreprinderea de Stat (ÎS) Moldelectrica, pentru racordarea ÎS Moldelectrica la rețeaua de fibră optică a ENTSO-E

Părțile vor continua demersurile pentru realizarea studiului de fezabilitate care să prevadă dezvoltarea pe etape a proiectului de montare a fibrei optice, având în vedere perspectiva aderării Ucrainei și Republicii Moldova la sistemul la ENTSO-E.

2.2.4. Finanțarea Studiului de Fezabilitate privind Proiectul de interconexiune a sistemelor electroenergetice ale Ucrainei și Republicii Moldova la sistemul ENTSO-E

Comisia salută preconizata semnare a Contractului de servicii (Service Contract) între Consorțiul ENTSO-E și Aplicant & Parteneri în vederea implementării proiectului interconectării sistemelor energetice ale Republicii Moldova și Ucrainei la ENTSO-E, în contextul primirii aprobării aplicației de finanțare promovată în cadrul Programului Operațional Comun „România - Ucraina - Republica Moldova”.

2.2.5. Construcția liniei electrice de interconexiune Ungheni-Iași 400 kV dintre Republica Moldova și România

În scopul avansării procesului de construcție a liniei electrice de interconexiune Ungheni-Iași 400 kV dintre Republica Moldova și România, Părțile au convenit asupra depunerii eforturilor necesare în vederea implementării proiectului în cauză și vor organiza în perioada imediat următoare ședinței Comisiei, întâlniri de lucru cu participarea reprezentanților tuturor instituțiilor ce au nemijlocit tangetă la soluționarea eventualelor probleme.

2.2.6. Agrearea soluțiilor tehnice privind schemele de funcționare în regim de insulă pasivă/antena pentru utilizarea liniilor de interconexiune existente de 110kV și 400 kV pentru acțiunile de tranzit și import-export de energie electrică între cele două țări.

2.3 Gaze naturale

Atât pentru Republica Moldova, cât și pentru România, interconectarea sistemelor naționale de transport gaze naturale constituie, pentru fiecare parte, un obiectiv strategic național și contribuie la consolidarea securității energetice a celor două țări și la diversificarea surselor și rutelor de aprovizionare cu gaze naturale, în așa fel încât transportul de gaze pe conductă să fie cuplat cu cel din Republica Moldova.

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri din România respectiv Ministerul Economiei din Republica Moldova vor asigura pregătirea în regim de urgență a tuturor documentelor necesare contractării proiectului în conformitate cu regulile "Programului Operațional Comun „România - Ucraina - Republica Moldova”.

Părțile convin să sprijine proiectul de realizare a conductei de gaze naturale prin asigurarea tuturor resurselor financiare, umane și tehnice necesare implementării

acestui. Totodată, au stabilit un grafic comun de execuție a obiectivului în cauză astfel încât, în anul 2012, să fie înregistrate progrese substanțiale.

De asemenea, Părțile au convenit să creeze un grup de lucru comun între Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri din România, Ministerul Economiei din Republica Moldova și S.N.T.G.N. Transgaz-Mediaș în vederea implementării proiectului gazoductului transfrontalier Ungheni-Iași. Grupul de lucru urmează să se convoace lunar pentru a monitoriza procesul de implementare a proiectului menționat.

3. În domeniul întreprinderilor mici și mijlocii

În scopul inițierii și dezvoltării colaborării, Părțile au convenit:

- stabilirea unei cooperări bilaterale, la nivel de experți, între instituțiile de stat (Ministere, Agenții, Oficii), responsabile de elaborarea și implementarea strategiilor și politicilor de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și profesiilor libere;
- facilitarea schimbului de informații, experiență și bune practici în domeniul legislației, politicilor și programelor naționale și sectoriale de susținere a IMM-urilor;
- lansarea programelor stimulatorii pentru crearea IMM-urilor mixte; programe de cooperare pentru sprijinirea accesului IMM-urilor la tehnologii de vârf, inovare; schimb de bune practici în susținerea creșterii competitivității IMM-urilor;
- stabilirea și dezvoltarea contactelor de afaceri între IMM-urile din diverse sectoare, promovarea parteneriatelor și schimburilor comerciale, organizarea de misiuni economice, expoziții, târguri, mese rotunde, ateliere de lucru;
- promovarea parteneriatelor/asociațiilor din industrie și micul business;
- promovarea e-business;
- stimularea capacității de export a IMM;
- promovarea cooperării transfrontaliere și a parteneriatului de afaceri.

4. În domeniile agriculturii, protecției resurselor acvatice vii, sanitar-veterinar și siguranța alimentelor

4.1. Agricultură

Părțile vor coopera în continuare conform prevederilor Acordului între Ministerul Agriculturii și Alimentației din România și Ministerul Agriculturii și Industriei Prelucrătoare din Republica Moldova privind colaborarea economică și tehnico-științifică, semnat la București la 31 august 1999.

Părțile au convenit ca pentru implementarea prevederilor Acordului, anual sau la doi ani, să semneze un Plan de Acțiuni între cele două ministere de resort.

Planul de acțiuni cuprinde calendarul acțiunilor ce urmează a fi implementate. Finanțarea este asigurată de fiecare parte sau din alte surse agreate de comun acord.

4.2. Cooperarea în domeniul protecției resurselor acvatice vii

Părțile au convenit să întărească cooperarea reciproc avantajoasă și echitabilă în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în râul Prut și în lacul de acumulare Costești-Stânca, bazându-se pe scopurile și principiile dezvoltării durabile, prin:

- 1) creșterea capacității administrative și operaționale a celor două state pentru monitorizarea și controlul pescuitului în habitatele piscicole naturale de interes comun în scopul prevenirii și combaterii braconajului piscicol. În acest sens se vor întreprinde următoarele:
 - a. acțiuni comune de control și supraveghere;
 - b. schimb reciproc de informații privind braconajul piscicol.
- 2) activități comune a celor două state pentru evaluarea stării actuale a resurselor acvatice vii din râul Prut și lacul de acumulare Costești-Stânca conform *Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul protecției resurselor piscicole și reglementarea pescuitului în râul Prut și în lacul de acumulare Costești-Stânca, semnat la 1 august 2003 la Costești-Stânca*, prin:
 - a. efectuarea determinărilor științifice cantitative și calitative în vederea stabilirii stării actuale a resurselor acvatice vii;
 - b. schimb de informații privind determinările făcute în acest sens de către cele 2 state;
 - c. precizarea metodelor de evaluare științifice folosite privind finalitatea studiilor științifice;
 - d. stabilirea unui program comun pentru efectuarea unor determinări științifice a stării resurselor acvatice vii din zonele de interes comun;
 - e. armonizarea legislațiilor naționale privind prohibiția anuală a pescuitului în zonele de interes comun;
- 3) identificarea nevoilor de investiții comune pentru:
 - a. popularea anuală a râului Prut și lacul de acumulare Costești-Stânca cu specii valoroase specifice habitatelor piscicole respective;
 - b. construcția unui centru de reproducere artificială a speciilor valoroase de pești, pentru repopularea de susținere și conservarea diversității resurselor piscicole din râul Prut și lacul de acumulare Costești-Stânca;
- 4) acțiuni comune pentru dezvoltarea durabilă a acestor zone și păstrarea echilibrului ecosistemelor acvatice.

4.3. Domeniul sanitar-veterinar și siguranța alimentelor

Cele două părți confirmă interesul comun de a fi parteneri în proiecte viitoare cu finanțare internațională în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor. România reiterează sprijinul acordat părții moldovene în vederea îndeplinirii standardelor Uniunii Europene în domeniul sanatații animalelor și siguranței alimentelor, având ca obiectiv final dezvoltarea unei economii de piață funcționale.

Cele două Părți au convenit să întărească cooperarea bilaterală **în domeniul veterinar** în vederea:

- elaborării și implementării unui program comun de instruire a medicilor veterinari care asigură supravegherea sanitară veterinară a unităților din industria alimentară asupra aplicării prevederilor legislației Uniunii Europene în aceste unități;
- schimbului de informații privind aplicarea bunelor practici în efectuarea controalelor oficiale în unitățile de industrie alimentară avînd în vedere analiza de risc și încadrarea acestora în grupe de risc;
- schimbului de experiență privind supravegherea și controlul sanitar veterinar al unităților de vînzare cu amănuntul de produse de origine animală și al activităților de vînzarea directă de produse de origine animală;
- schimbului de experiență privind supravegherea și controlul sanitar veterinar al fermelor piscicole și al fermelor de albine, din punct de vedere al respectării condițiilor de igienă stabilite de legislația comunitară;
- aplicării măsurilor pentru îmbunătățirea calității laptelui crud materie prima intrat la procesare, pe diferite nivele de control, respectiv la nivelul fermelor, centrelor de colectare, mijloacelor de transport, unităților de procesare etc.

În **domeniul siguranței alimentelor**, în principal prin:

- Organizarea de întâlniri la nivelul conducerii autorităților sanitar-veterinare și de siguranța alimentelor „Chief Veterinary Officers (CVOs)”, ori de câte ori este necesar, pentru cooperare în domeniul siguranței produselor alimentare;
- Înființarea unui Grup de lucru pe probleme sanitar-veterinare și de siguranța alimentelor care să asigure buna cooperare și comunicare între părți, precum și identificarea de soluții comune pentru problemele sanitar-veterinare și de siguranța alimentelor ori de câte ori acestea apar;
- Schimbul de informații privind organizarea instituțională în domeniul siguranței alimentelor, cadrul legislativ stabilit prin reglementările europene și naționale referitoare la siguranța alimentelor, importul/exportul produselor alimentare de origine nonanimală;
- Colaborarea în vederea organizării de seminarii, conferințe, schimburi de bune practici, training-uri în domeniul siguranței alimentelor;
- Dezvoltarea cooperării prin schimbul de informații și transfer de know-how în domeniul siguranței alimentelor;
- Dezvoltarea de proiecte comune în domeniul siguranței alimentelor, proiecte de consultanță și instruire a angajaților instituțiilor competente;
- Schimburi de bune practici în domenii precum siguranța alimentelor, sistemul de control oficial, sistemele de management al siguranței alimentelor;
- Realizarea de proiecte comune în domeniul siguranței alimentelor;
- Organizarea de proiecte comune cu participarea operatorilor din domeniul alimentar

În vederea evitării situațiilor neconformităților **privind importul din Republica Moldova pentru produsele de origine animală și non - animală**, partile au convenit întâlniri de lucru bianuale între reprezentanții serviciilor veterinare române și moldovene care să aibă ca tematică controlul veterinar de frontieră și pentru siguranța alimentelor.

5. În domeniul vamal

Autoritatea Națională a Vămiror va fi reprezentată în Grupul de Lucru privind implementarea Cadrului Strategic de Cooperare Vamală Uniunea Europeană – Republica Moldova pentru perioada 2011-2014, fiind vizate următoarele prioritățile de cooperare:

- a) Securizarea și fluidizarea lanțurilor comerciale;
- b) Managementul riscului și combaterea fraudelor vamale și fiscale;
- c) Investiții în modernizarea vamală.

Serviciul Vamal al Republicii Moldova a apreciat în repetate rânduri relațiile bune de colaborare cu Autoritatea Națională a Vămiror din România, care sunt de natură să contribuie la prevenirea și descoperirea fraudelor vamale.

Autoritatea Națională a Vămiror din România va acorda în continuare prioritate relațiilor speciale de colaborare cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova în baza înțelegerilor inter-instituționale.

Totodată, Părțile au convenit să intensifice cooperare în vederea facilitării derulării operative și fluidizării traficului materiei prime, componentelor și produselor agenților economici de încredere și/sau autorizați în conformitate cu legislația vamală a ambelor state, prin birourile vamale de frontieră.

6. În domeniul transporturilor și infrastructurii

6.1. Transport rutier

Părțile au convenit să continue:

- cooperarea pentru verificarea stării tehnice a podurilor peste râul Prut, prevăzută prin protocoalele Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică și integrare europeană din 08.11.2004, 23.10.2008 și 24.05.2010;
- identificarea surselor de finanțare necesare reparațiilor capitale și întreținerii podurilor menționate.

Referitor la construirea podului de la Ungheni, Partea moldoveană urmează să transmită Părții române coordonatele STEREO 70 și datele de trafic utilizate la proiectarea variantei de ocolire Ungheni în vederea stabilirii cu exactitate a traseului autostrăzii Târgu Mureș-Iași-Ungheni, astfel încât acesta să se conecteze la traseul rutier propus de Partea moldoveană. Totodată, cele două Părți au convenit amplasarea unui nou pod peste râul Prut la Fălcu (RO) – Leca (MD).

Partea română și-a manifestat disponibilitatea de a acorda asistență tehnică Republicii Moldova în vederea armonizării legislației naționale cu acquis-ul european în domeniul transportului rutier.

Părțile salută cooperarea în cadrul ședințelor Comisiei mixte bilaterale în domeniul transportului rutier, denumită în continuare Comisia mixtă rutieră.

Așa cum s-a angajat la ultima ședință a Comisei mixte rutiere, care s-a desfășurat la Baia Mare în perioada 10-11 mai 2011, în scopul facilitării micului trafic de frontieră, Partea română va analiza propunerea Părții moldovene privitoare la posibilitatea ca serviciile regulate de persoane care deservesc, ca punct inițial/final, localitățile din zona de frontieră a celor două state, localități aflate în interiorul distanței prevăzute prin Acordul privind micul trafic de frontieră încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, să poată fi efectuate/autorizate fără partener.

Partea română reiterează solicitarea adresată Părții moldovene cu ocazia ultimei Comisii mixte rutiere, prin care, în spiritul dezvoltării transportului rutier bilateral, consideră oportună urgentarea măsurilor menite să elimine staționările nejustificate consemnate, în anumite perioade, în punctele de frontieră ale Republicii Moldova.

În conformitate cu înțelegerile convenite la ultima Comisie mixtă rutieră, cele două Părți vor începe demersurile pentru amendarea acordului rutier bilateral, amendare care va ține seama de statutul României de stat membru al UE. În acest sens, Partea română va transmite Părții moldovene propunerile sale privind actualizarea acordului rutier bilateral, care urmează să fie negociate.

Partea română propune organizarea Comisiei mixte rutiere în luna iunie 2012 (concomitent cu sesiunea Comisiei mixte de transport naval), unul dintre principalele aspecte de interes pentru Partea română vizând continuarea evaluării de către cele două Părți a activității operatorilor de transport rutier care efectuează servicii internaționale de transport de persoane între Republica Moldova și România, avându-se în vedere măsurile stabilite cu prilejul precedentei reuniuni a Comisiei mixte rutiere.

6.2 Transport feroviar

Având în vedere obligația României, ca stat membru al Uniunii Europene, de a-și aduce în conformitate cu legislația UE acordurile bilaterale, Partea română a subliniat necesitatea ca între Republica Moldova și România să fie încheiat un nou acord interguvernamental bilateral în domeniul transportului feroviar compatibil cu prevederile legislației UE în vigoare.

Partea română a reiterat propunerea ca, în relațiile de transport feroviar dintre Republica Moldova și România, să se aplice Convenția privind transporturile internaționale feroviare (COTIF). Utilizarea COTIF ar elimina operația de retranscriere a documentelor de transport, ceea ce ar avea ca rezultat simplificarea procedurilor de trecere a frontierelor, reducerea duratelor proceselor tehnologice de prelucrare a trenurilor în stațiile de frontieră dintre cele două state, precum și diminuarea costurilor aferente.

În ceea ce privește infrastructura feroviară, Părțile și-au exprimat interesul de a continua colaborarea în vederea analizării posibilităților de realizare a căii ferate cu ecartament european pe ruta Ungheni-Chișinău. În acest sens, Partea română a propus

stabilirea unui grup de experți, la nivelul companiilor feroviare din cele două state, în vederea analizării posibilităților de accesare fonduri.

Partea română și-a manifestat disponibilitatea de a acorda asistență tehnică Republicii Moldova în vederea armonizării legislației naționale cu acquis-ul european în domeniul transportului feroviar.

6.3 Transport naval

Părțile vor încuraja colaborarea în vederea creării condițiilor pentru restabilirea navigației pe râul Prut. În acest sens, pentru elaborarea unui nou studiu de fezabilitate, în care să se țină cont de condițiile actuale, se va organiza o Comisie mixtă de transport naval (care se va reuni simultan cu Comisia mixtă rutieră) pornind de la studiul de fezabilitate realizat în anul 1993.

Partea română propune să acorde asistență Republicii Moldova, în domeniul transportului naval, în ceea ce privește:

- transpunerea legislației internaționale în legislația națională;
- realizarea de schimburi de experiență, la nivel de experți, în domeniul transportului naval;
- pregătirea în cadrul CERONAV a personalului navigant.

6.4 Transport aerian

Părțile au convenit:

- dezvoltarea relațiilor de cooperare în domeniul transportului aerian deja existente dintre ambele state, inclusiv dintre autoritățile aviației civile ale statelor;
- acordarea asistenței tehnice în procesul implementării de către Republica Moldova a standardelor tehnice și tehnologice conform legislației europene în vigoare;
- continuarea colaborării în domeniul managementului traficului aerian în sud-estul Europei, pe baza cadrului juridic multilateral de colaborare stabilit prin Memorandumul de Înțelegere ACE - Memorandum of Understanding for the establishment of air traffic management cooperation in South-Eastern Europe (MoU ACE), care a fost semnat la Strasbourg la 8 iulie 2003, de către directorii generali ai aviației civile din Bulgaria, Moldova, România și Turcia.

Partea română a reafirmat susținerea în vederea încheierii Acordului multilateral între UE și statele sale membre și Republica Moldova privind stabilirea unui spațiu aerian comun european (ECAA), parafat la data de 26 octombrie 2011 la Chișinău, acesta fiind o soluție prin care Republica Moldova poate îndeplini treptat cerințele prevăzute în acquis-ul european, urmând exemplul celorlalte state din Balcani.

Având în vedere că acest acord se preconizează a fi semnat în prima jumătate a acestui an, precum și angajamentul Republicii Moldova de a-l aplica provizoriu de la data semnării, părțile au convenit asupra liberalizării zborurilor directe între cele două țări începând cu sezonul de vară 2012, fapt care ar conduce la dezvoltarea traficului aerian între cele două state și, astfel, la dezvoltarea relațiilor economice bilaterale.

6.5 . Alte aspecte ale relațiilor bilaterale

- Republica Moldova apreciază rolul României în inițierea procesului de elaborare a Strategiei UE pentru regiunea Dunării. Strategia va da un impuls puternic realizării proiectelor comune de o importanță semnificativă pentru Republica Moldova și România.
- Republica Moldova pledează pentru un dialog constructiv și eficient cu România, inclusiv, în cadrul cooperării în regiunea extinsă a Mării Negre, și apreciază susținerea României pentru implementarea Proiectului-pilot al sistemului unic de autorizații OCEMN privind Facilitarea Transportului Rutier de Mărfuri, în care sunt implicate 7 state membre ale OCEMN (Albania, Armenia, Georgia, Republica Moldova, România, Serbia, Turcia).
- Republica Moldova pledează pentru o susținere reciprocă a proiectelor de dezvoltare în cadrul cooperării la nivel regional și internațional (Parteneriatul Estic, TRACECA, ICE, SEECP, ONU, ITF, NATO, OSCE).
- România subliniază importanța intensificării cooperării bilaterale în cadrul AIMN.

7. În domeniul turismului

Părțile au intensificat colaborarea în domeniul turismului, în acest sens fiind propuse direcțiile prioritare:

- identificarea unui mecanism care să permită dezvoltarea, pe termen mediu/lung, a unei colaborări între Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului și Autoritatea Națională de Turism din Republica Moldova, sau între autorități locale din cele două state, precum și realizarea unor schimburi periodice de know-how pentru a cunoaște expertiza/experiența acestora în ceea ce privește activitatea de promovare și dezvoltare turistică ;
- organizarea de vizite de documentare turistică pentru creatorii de opinie din cele două țări, în vederea realizării unei promovări mai intense a ofertei din domeniul turismului;
- studierea posibilității demarării unui parteneriat în diverse proiecte privind pregătirea personalului din domeniul industriei ospitalității;
- crearea grupului de lucru privind colaborarea dintre Republica Moldova și România în domeniul turismului, pentru elaborarea și testarea produselor turistice comune;
- colaborarea pentru dezvoltarea produselor turistice comune, rutelor culturale, în special în ceea ce privește Ruta de Pelerinaj și Ruta Vinului, conexiunea lor la rutele europene și promovarea acestora pe piața internațională;
- colaborarea în vederea organizării de seminare, conferințe, training-uri, schimburi de bune practici, privind evaluarea patrimoniului turistic și zonarea turistică, vizibilitatea turistică, statistica în domeniul turismului, oportunitățile de atragere a investițiilor în domeniul turismului.

8. Protecția mediului

Părțile au convenit asupra continuării colaborării Ministerului Mediului din Republica Moldova și Ministerul Mediului și Pădurilor din România în scopul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale.

În acest sens, Părțile au convenit asupra următoarelor:

- Continuarea cooperării în cadrul Memorandumului de Înțelegere între Ministerul Mediului al Republicii Moldova și Ministerul Mediului și Pădurilor din România privind colaborarea în domeniul protecției mediului, semnat la 27 aprilie 2010 la București;
- Consolidarea cooperării în cadrul Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperare în domeniul gospodăririi apelor Prutului și Dunării, semnat la Chișinău la 28 iunie 2010;
- Semnarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova la Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010;

9. În domeniul muncii și protecției sociale

Părțile au convenit asupra continuării și extinderii cooperării bilaterale în domeniul muncii și protecției sociale prin desfășurarea unor activități conform prevederilor Protocolul de colaborare între Ministerul Muncii și Protecției Sociale al României și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei al Republicii Moldova.

10. În domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor

10.1 Dezvoltarea regională

Colaborarea bilaterală se va realiza în baza prevederilor Acordului de colaborare între Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului din România și Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova (semnat la 3 martie 2012, la Iași), în următoarele direcții:

- cooperarea celor două părți în vederea actualizării cadrului juridic în domeniul dezvoltării regionale și construcțiilor și armonizarea acestuia cu reglementările Uniunii Europene;
- realizarea de schimburi de experiență în domeniul funcționării instituțiilor și organismelor de implementare a politicilor de dezvoltare regională;
- se vor avea în vedere acțiuni în scopul obținerii și utilizării fondurilor în cadrul programelor de asistență ale Uniunii Europene;
- efectuarea de schimburi de experiență în scopul dezvoltării capacităților tehnice de elaborare și implementare a proiectelor, prin aplicarea unor programe de instruire la nivel local și regional;
- dezvoltarea și îmbunătățirea capacității autorităților publice din ambele țări în promovarea cooperării transfrontaliere, în conformitate cu reglementările și practica Uniunii Europene;

- acordarea de sprijin pentru asistență tehnică, cursuri de instruire, schimb de experiență și informații în domeniul dezvoltării regionale.

10.2. Cooperarea Teritorială Europeană

Comisia recomandă intensificarea cooperării autorităților din România și Republica Moldova în vederea implementării Programului Operațional Comun România – Ucraina – Republica Moldova 2007 – 2013 finanțat prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate și Parteneriat, precum și pentru elaborarea documentelor aferente următoarei perioade de programare (2014-2020).

În acest sens, acțiunile se pot concretiza în:

-sprijinirea contractării și implementării în cele mai bune condiții a proiectelor majore de investiții prin asigurarea resurselor financiare, umane și tehnice necesare, respectiv prin furnizarea tuturor documentelor în termenele precizate de către Autoritate Comună de Management a Programului;

- organizarea de întâlniri bilaterale la nivel de experți și factori de decizie;
- intensificarea schimbului de informații relevante cooperării transfrontaliere;
- identificarea priorităților de finanțare pentru următoarea perioadă de programare – inclusiv a unor proiecte majore de investiții de interes comun;
- examinarea și schimbul de acte normative relevante în cele două țări.

Părțile au convenit asupra intensificării cooperării în vederea realizării prevederilor Acordului de cooperare semnat între Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova și Consiliul Orașelor și Regiunilor Dunărene, în februarie 2012, menit să impulsioneze colaborarea în cadrul Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării.

10.3 Construcții

În scopul dinamizării colaborării pe acest palier, părțile vor avea în vedere derularea unor acțiuni bilaterale în următoarele domenii specifice:

10.3.1 Arhitectură:

- organizarea de expoziții internaționale în domeniul arhitecturii;
- schimbul de experiență, colaborarea în scopul instruirii studenților, specialiștilor tineri și arhitecților în ambele țări, prin intermediul instruirii acestora în incinta instituțiilor din ambele țări;
- organizarea vizitelor reciproce în scopul familiarizării cu obiectivele moderne construite sau în proces de construcție.

10.3.2 Proiectare:

- crearea bazei favorabile pentru implementarea unor programe investiționale în sfera proiectării și construcțiilor;
- realizarea schimbului de experiență a colectivelor de autori din ambele țări.

10.3.3 Urbanism:

- realizarea unor activități și proiecte comune în vederea promovării dezvoltării urbane durabile;

- examinarea și schimbul de acte normative utilizate în domeniu în ambele țări.

10.3.4 Amenajarea teritoriului

- realizarea unui plan comun de amenajare a teritoriului zonal transfrontalier România-Moldova;
- cooperarea în cadrul unor proiecte internaționale în domeniul dezvoltării teritoriale.

10.3.5 Reglementări tehnice în construcții:

Organizarea de instruiți periodice privind implementarea:

- cadrului legislativ european în domeniul construcțiilor și a pachetului de standarde europene pentru proiectarea structurală;
- a bunelor practici în domeniul proiectării, execuției, întreținerii și urmăririi comportării construcțiilor;
- standardelor europene armonizate pentru produse de construcții și metode de încercare a acestora;
- pachetului legislativ privind atestarea de specialiști și calificarea personalului cu studii medii în vederea creșterii performanței energetice a clădirilor și utilizării de energii regenerabile;
- sistemului de evaluare și certificare a produselor pentru construcții în vederea desemnării și, ulterior, notificării conform legislației europene specifice a organismelor de inspecție și certificare:

Totodată, la nivelul părților se consideră oportună:

- organizarea anuală de workshopuri și schimburi de experiență la nivel de specialiști din cercetarea în construcții, inclusiv realizarea de proiecte comune, multianuale, de cercetare științifico-aplicativă în domenii de interes pentru ambele părți;
- organizarea bianuală de sesiuni tematice de informare referitoare la stadiul activității de reglementare din cele două țări privind: legislația de autorizare, execuție și asigurare a calității în construcții; pachetul de reglementări tehnice de proiectare, execuție, întreținere și urmărire a construcțiilor;

11. În domeniul statisticii

Ca urmare a rezultatelor pozitive obținute până în prezent, Institutul Național de Statistică al României și Biroul național de Statistică al Republicii Moldova își manifestă dorința reciprocă de a continua și intensifica acțiunile de cooperare în domenii importante ale statisticii, în scopul armonizării cu sistemul statistic european. Aceste domenii sunt: infrastructură statistică și tehnică, statistica întreprinderilor, statistica prețurilor, statistică macroeconomică, statistică agricolă și de mediu, statistică demografică și socială, diseminarea informației statistice, training în diferite domenii statistice.

Părțile au convenit colaborarea prin:

- Schimb de experiență în sfera metodologiei și practicii statistice;
- Organizarea de cursuri, seminarii, consultări, vizite de documentare și alte activități similare;
- Schimb sistematic de publicații statistice și alte materiale;

- realizarea proiectelor comune în domeniul statisticii, inclusiv de cercetare – dezvoltare a unor anchete statistice comune.

12. În domeniul cercetărilor științifice și inovației

Comisia a fost informată despre îndeplinirea angajamentelor asumate de către Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică din România și Academia de Științe a Moldovei privind derularea în comun a unui număr de 24 de proiecte de cercetare în cadrul “Programului de colaborare bilaterală în domeniul cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, pentru 2010- 2012”.

În contextul asocierii Republicii Moldova la Programul Cadru 7 al Uniunii Europene pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7) partea română va oferi asistență necesară pentru activitatea unui oficiu de legatură a Republicii Moldova în domeniul științei și tehnologiei la Bruxelles, în baza “Memorandumului de Înțelegere între Academia de Științe a Moldovei și Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică privind colaborarea în cadrul Oficiului Român pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană”

Părțile reafirmă dorința comună de dezvoltare durabilă a relațiilor de cooperare științifică și au convenit lansarea în semestrul al doilea 2012 a unui nou Apel comun pentru depunerea de propuneri de proiecte.”

Părțile și-au aratat disponibilitatea intensificării activității în vederea realizării prevederilor Protocolului de Cooperare semnat între Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C.Kirițescu” (INCE) și Institutul de Economie, Finanțe și Statistica (IEFS).

13. În domeniile reglementării tehnice, standardizării, metrologiei, acreditării, evaluării conformității, și securității industriale

Părțile au convenit dezvoltarea colaborării în domeniul infrastructurii calității și evaluării conformității, atât la nivelul experților MECMA - ME, cât și la nivelul entităților responsabile cu standardizarea, acreditarea, evaluarea conformității, metrologia și securitatea industrială.

Colaborarea la nivelul experților MECMA - ME vizează schimbul de experiență pentru dezvoltarea cadrului legislativ, instituțional și procedural, pornind de la obiectivele de armonizare a legislației moldave cu legislația comunitară în materie și va cuprinde vizite reciproce și acțiuni comune, așa cum sunt prevăzute în Programul de acțiuni.

Totodată, partile au convenit examinarea posibilităților de semnare a unor proiecte de asistență tehnică/consultanță asigurate de un consorțiu, creat în jurul Organismului Național de Acreditare din România - RENAR sau Biroului Român de Metrologie Legală, finanțate în cadrul programelor trans-frontaliere și trans-naționale ce pot avea ca tematică consolidarea capacității specialiștilor din Republica Moldova în domeniile evaluării conformității, metrologiei și supravegherii pieței prin acordare de asistență tehnică/consultanță referitor la implementarea aquis-ului comunitar.

În condițiile în care MECMA din România și/sau ME din Republica Moldova identifică resursele financiare necesare acoperirii costurilor ASRO, acesta oferă cu titlu gratuit către INSM, standardele române solicitate, în versiunea în limba română, care adoptă standarde europene armonizate.

Colaborarea la nivelul entităților responsabile cu standardizarea, acreditarea, metrologia și securitatea industrială se va derula în cadrul „Acordurilor de parteneriat” semnate între entitățile omoloage din cele două state și vizează implementarea Programelor de acțiuni anuale, convenite de Părți.

Colaborarea la nivelul experților MECMA - ME privind examinarea posibilității agenților economici din Republica Moldova de a apela la serviciile organismelor de evaluare a conformității notificate din România în scopul introducerii pe piața a produselor moldove pe piața comunitară și necesitatea încheierii unui acord de parteneriat între MECMA și ME, care să includă schimbul de informații privind actele normative transpuse și implementate de ME și MECMA în domeniul infrastructurii calității.

14. În domeniul protecției consumatorilor

Părțile au convenit dezvoltarea colaborării în continuare, inclusiv la nivel de experți și vizite reciproce, în vederea asigurării respectării drepturilor și intereselor consumatorilor și a creșterii gradului de protecție a acestora, precum și pentru prevenirea punerii pe piață a produselor și serviciilor care pot afecta viața, sănătatea sau securitatea consumatorilor ori interesele economice ale acestora prin derularea unor proiecte comune de cooperare, schimb de experiență, organizarea de conferințe și seminarii. Aspectele în care s-ar putea coopera sunt cele privind armonizarea legislativă, aplicarea efectivă a legislației (practici comerciale incorecte, servicii financiare, etichetarea produselor nealimentare, securitatea generală a produselor nealimentare), organizarea supravegherii pieței și modalități de informare și educare a consumatorilor referitor la achiziționarea de produse și servicii, precum și la dreptul de a fi despăgubiți pentru prejudicii generate de neconformitatea acestora.

Partea română va acorda sprijin Agenției Protecției Consumatorului, nou creată în Republica Moldova, în scopul preluării experienței ANPC în domeniul protecției consumatorilor.

IV. Alte aspecte ale relațiilor bilaterale

Având în vedere că întărirea legăturilor dintre societățile din România și Republica Moldova reprezintă una dintre cele două dimensiuni fundamentale de consolidare a parteneriatului strategic dintre cele două state, precum și importanța informării adecvate a cetățenilor din România și Republica Moldova, părțile au convenit necesitatea soluționării amiabile a cauzei *SRTV c. R. Moldova* și reluarea transmiterii directe a programelor TVR pe teritoriul Republicii Moldova, în cel mai scurt timp posibil.

V. Convenirea locului și perioadei de desfășurare a următoarei sesiuni a Comisiei mixte interguvernamentale moldo-române de colaborare economică și integrare europeană

S-a convenit, că sesiunea a VII-a a Comisiei mixte interguvernamentale de colaborare economică și integrare europeană între Republica Moldova și România se va desfășura, la Chișinău, în anul 2013, urmând ca perioada exactă să fie convenită pe canale diplomatice.

Semnat la București, la 26 aprilie 2012, în două exemplare originale.

Valeriu LAZĂR
Viceprim-ministru,
Ministru al economiei,
Președinte al Părții moldave
în Comisia mixtă

Lucian Nicolae BODE,
Ministru al economiei, comerțului
și mediului de afaceri,
Președinte al Părții române
în Comisia mixtă

